

نگاه معاصر

فهرست

۹	..... پیشگفتار
۱۵	..... بخش اول: چرا غرب از شاهنامه تأثیر پذیرفت
۱۷	..... ۱- شاهنامه و فردوسی
۲۲	..... ۲- اسطوره‌شناسی در شاهنامه
۲۷	..... ۳- انسان‌مداری در شاهنامه
۳۱	..... ۴- حکمت در شاهنامه
۴۲	..... ۵- سرنوشت در شاهنامه
۴۵	..... ۶- قدرت در شاهنامه
۵۳	..... ۷- تراژدی در شاهنامه
۶۰	..... ۸- جاودانگی در شاهنامه
۶۷	..... بخش دوم: منزلت شاهنامه در میان حماسه‌های جهان
۶۹	..... ۱- نگاهی به حماسه
۷۶	..... ۲- ۱- جایگاه شاهنامه در میان حماسه‌های دیگر
۷۷	..... ۲- ۲- شاهنامه در مقایسه با آثار حماسی دیگر
۸۰	..... ۲- ۳- تفاوت آراء و عقاید فردوسی و هومر
۸۴	..... ۳- ۱- حماسه‌های معروف جهان
۸۵	..... ۳- ۲- گیلگمش
۸۷	..... ۳- ۳- ۱- مقایسه تطبیقی گیلگمش و شاهنامه

۸۹	ایلیاد	۲_۳_۲
۹۲	مقایسهٔ تطبیقی ایلیاد و شاهنامه	۲_۳_۲
۹۸	اویدیس	۳_۳_۲
۱۰۰	مقایسهٔ تطبیقی اویدیس و شاهنامه	۳_۳_۲
۱۰۱	انه‌اید	۴_۳_۲
۱۰۳	مقایسهٔ تطبیقی انه‌اید و شاهنامه	۴_۳_۲
۱۰۵	شانسون دورولان	۵_۳_۲
۱۰۶	مقایسهٔ تطبیقی شانسون دورولان و شاهنامه	۵_۳_۲
۱۰۷	ترانه نیبلونگن	۶_۳_۲
۱۰۸	مقایسهٔ تطبیقی ترانه نیبلونگن و شاهنامه	۶_۳_۲
۱۰۹	رامایانا	۷_۳_۲
۱۱۰	مقایسهٔ تطبیقی رامایانا و شاهنامه	۷_۳_۲
۱۱۶	مها بهاراتا	۸_۳_۲
۱۱۹	مقایسهٔ تطبیقی مها بهاراتا و شاهنامه	۸_۳_۲
۱۲۰	نتایج مقایسهٔ تطبیقی حمامه‌های جهان	۴_۲
۱۲۷	بخش سوم: درآمدی بر شرق‌شناسی	
۱۲۹	شرق‌شناسی در غرب	۳
۱۳۷	مستشرقین ایران‌شناس	۲_۳
۱۳۸	سر ویلیام جونز (۱۷۹۴-۱۷۴۴)	۲_۳
۱۴۱	ژوزف چمپیون (۱۸۵۰-۱۷۵۰)	۲_۲_۳
۱۴۳	آنتون سیلوستر دو ساسی (۱۸۳۷-۱۷۵۸)	۲_۲_۳
۱۴۴	بیوف فرای فون هامرپورگشتال (۱۸۳۸-۱۷۷۴)	۲_۲_۳
۱۴۶	فریدریش روکرت (۱۸۶۶-۱۷۸۸)	۵_۲_۳
۱۴۸	سر جان ملکم (۱۸۳۳-۱۷۶۹)	۶_۲_۳
۱۵۰	ژول مول (۱۸۷۶-۱۸۰۰)	۷_۲_۳
۱۵۲	هرمان اته (۱۹۱۷-۱۸۴۴)	۸_۲_۳
۱۵۴	تغودرنولدکه (۱۹۳۰-۱۸۳۶)	۹_۲_۳
۱۵۵	ادوارد گرانویل، براون (۱۹۲۶-۱۸۶۲)	۱۰_۲_۳

پیشگفتار

ادیبات فارسی که از پدیده‌های مهم هویت فرهنگی ما ایرانیان محسوب می‌شود، بی‌شک از غنی‌ترین ادبیات جهان است. گنجینهٔ شعر فارسی نه تنها نزد فارسی‌زبانان ارزشمند است، بلکه مفاهیم عالی و صورت‌های زیبای آن بر فرهنگ و ادبیات دیگر ملت‌ها نیز تأثیرگذار بوده است، به گونه‌ای که برای بارور کردن ادبیات خویش از آن بهره‌ها برده‌اند.

از بین شاعران فارسی‌گویی، که قرن‌ها در ایران محبوب خاص و عام بوده است و در سه قرن اخیر، جایگاه فرامرزی خویش را به دست آورده، باید از حکیم ابوالقاسم فردوسی نام برد.

حکیم فردوسی سرایندهٔ شاهنامه، بزرگ‌ترین شاعر عصر خویش و یکی از بروآورده‌ترین شاعران و داستان‌پردازان تاریخ ایران و جهان است. «او از کسانی است که سبک مخصوص به خود دارد؛ به طوری که در تمام این مدت هزار سال چهره او منفرد و ممتاز مانده است».^۱

شاهنامه فردوسی به عنوان سند هویت ملی ایرانیان نام برد می‌شود و با تاریخ پر ماجرا این سرزمین پیوند ناگسستنی دارد. در واقع «شاهنامه عصاره و چکیده تمدن و فرهنگ ایران در طی دوهزار سال است».^۲ این اثر که شامل حدود سه‌هزار بیت است، یکی از بزرگ‌ترین و برجسته‌ترین حماسه‌های جهان است که سرایش آن سی سال به طول انجامید.

موضوع این شاهکار ادبی، اسطوره‌ها، افسانه‌ها و تاریخ ایران از ابتدای تا فتح ایران توسط اعراب در سده هفتم میلادی است که در چهار دودمان پادشاهی پیشدادیان، کیانیان، اشکانیان و ساسانیان خلاصه می‌شوند و به سه بخش اساطیری (از عهد کیومرث تا پادشاهی فریدون)، پهلوانی (از قیام کاوه آهنگر تا مرگ رستم) و تاریخی (از پادشاهی بهمن و ظهور اسکندر تا فتح ایران توسط اعراب) تقسیم می‌شود.